

nrey7677

A U É

SUPLEMENT SETMANAU DETH DIARI AVUI. DISSABTE, 1 DE MAI DE 1999

Er Ajuntament de Vielha-Mijaran acòrde en plen redusir eth capitau de VIGESA

Es grops dera oposicion critiquen era decision prenuda ja qu'opinen qu'atau se devalue de nau er equipament

III Er Ajuntament de Vielha-Mijaran s'amassaue era passada setmana en un des plens mès sarrats de punts per çò que tanh ara

presenta legislatura. Un des mès controvertits, tot e que finaument s'aprovèc damb eth vòt en contra d'Unitat d'Aran, siguec eth que hège refe-

rència ara reduccion deth capitau de VIGESA, empresa gestora deth Palai de Gèu, en un 35% eth valor des sues accions entà sajar d'establir

un equilibri entre eth patrimoni e eth sòn capitau sociu e contrarestar atau eth deficit generat pes installacions.

Er Ajuntament de Les apraie eth carrèr d'Es Banhs

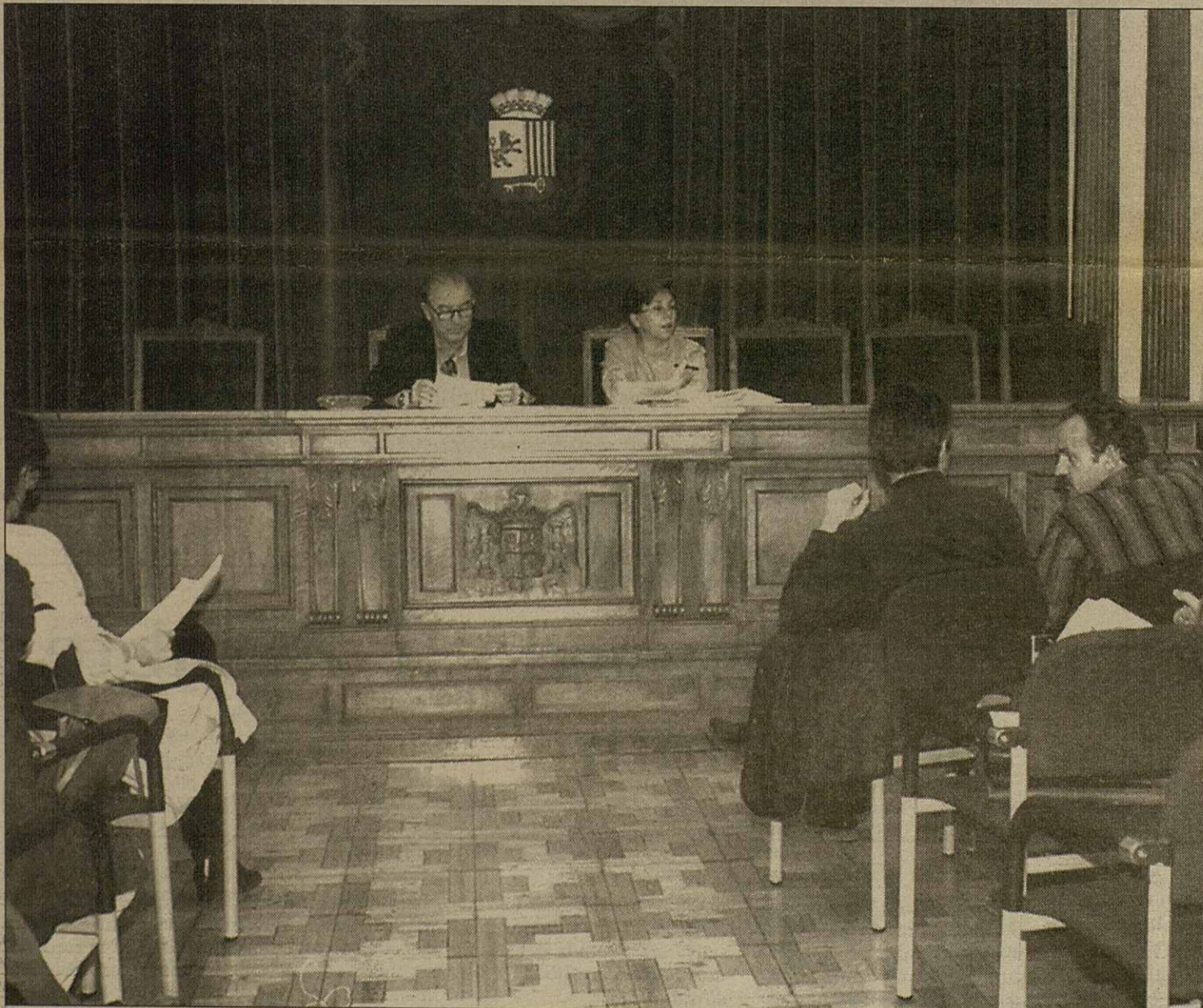
IV Era passada setmana començauen en Les es trabalhs entara urbanisacion e gasificacion deth carrèr d'Es Banhs qu'ei eth qu'amie entara zòna esportiu deth pòble.

Aguestes òbres compòrten era collocacion de tuèus soterrats entara gasificacion, eth cambi des plumes d'aigua vielhes per ues autes de naues, era construccion de dus trepaders, un a cada costat deth carrèr, er enlumenat damb eth plaçament de lumenèrs atau coma eth gondronatge deth tram.

Era inversion prevista entath condicionament deth carrèr d'Es Banhs ei d'uns dètz-e-nau milions e miei de pessetes des quaus era mitat les assumirà er Ajuntament de Les en tot qu'es auti son contemplats laguens deth PUOS.

MIRALHEM-MOS

VIII Dempús de dues setmanes d'obligada 'espiritualitat' tamb aparicions subnaturaus e miracles diuèrsi, òbra d'es sants de Bossòst e deth Crist de Salardú, aguesta seccion retòrne tara vida vidanta e a cauishigar eth tèrra. Un solèr qu'ei eth terren de jòc dera Associacion de Petanca de Les, que tamb ua vintia d'ans amasse ja un centenat de sòcis, catorze des quaus son federadi. Era petanca ei un esport a on s'amassen leis fisiques tamb er edart, era fortuna tamb era desfortuna. Entre es bòles i a un estranh magnetisme que hè que s'atiren o se repèlen tamb era madeisha fòrça segontes era punteria o era fòrça de cadun. Non ei sonque ua qüestion d'encèrt, mès tanpòc de sòrt. Ua sòrta d'elements, quauqu'uns d'eri estranhs ath factor uman, s'amassen entà formar un ensem d'edarts bric casaus.

Era session, ua des mès longues dera presenta legislatura, se hèc ena sala de plens der Ajuntament

SILVIA PUÉRTOLAS

LINEA NOCTURNA D'AUTOBUSI - TRANSPÒRT INTÈRN

TOTI ES DIUENDRES E DISSABTES

*GESSUDA:

- Tàs 23.30 ores de Les damb arturada en toti es pòbles.
- Tàs 24.15 ores de Tredòs enquia Vielha damb arturada en toti es pòbles.

*TORNADA:

- Tàs 4.00 ores dera maitinada Vielha - Tredòs.
- Tàs 4.30 ores dera matinada Tredòs - Vielha - Les (damb arturada en toti es pòbles)

ERA ENTREVISTA

Abbé Dumail
ESCRIVAN

“En libre i trapam informacion detalhada de monuments dedicats ara Mare de Diu”

Silvia Puértolas
Antichan de Frontignes

“Les Eglises du diocèse de Comminges, chapelles e monuments dédiés à Notre-Dame” ei eth titol deth libre que, escrit per Abbé Dumail, gessie en mes de març en mercat.

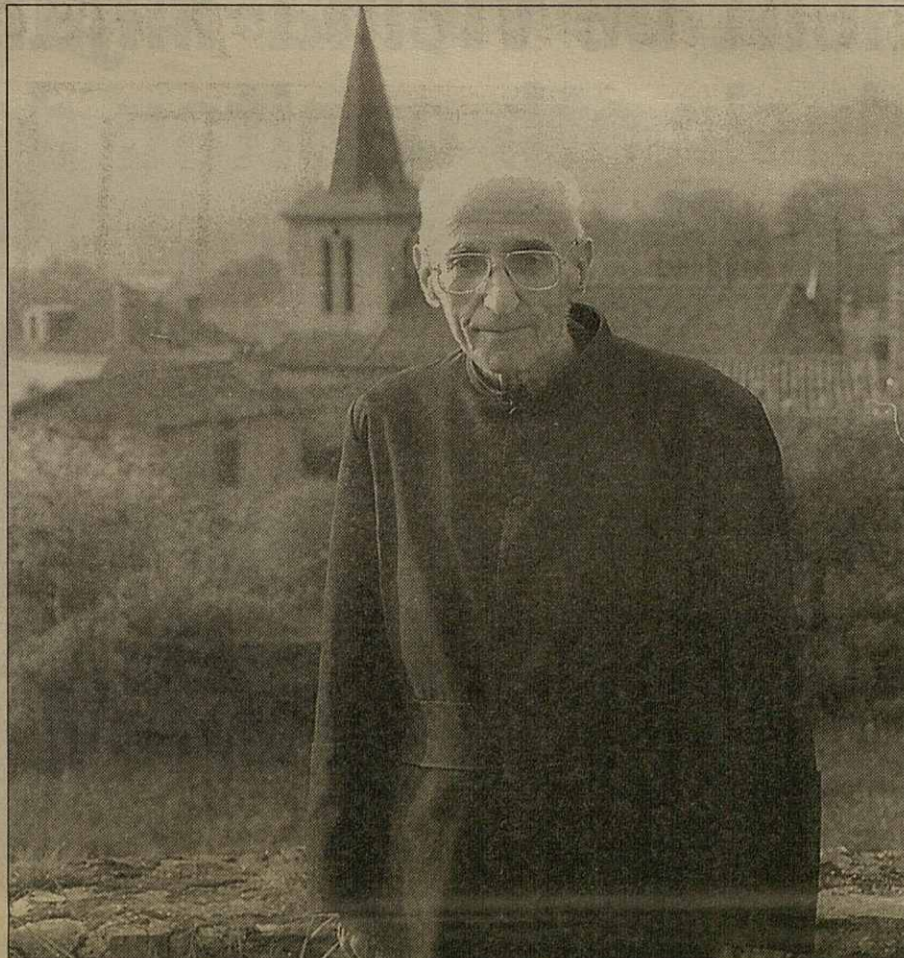
En eth i podem trapar eth maxim de documentacion recuelhuda sus eth culte hêt ara Vèrge Maria en un sector delimitat pes frontèras dera antica Diocèsi de Comenges. Aguest recuelh ei un testimòni escrit e fotografiat des glèises, capèles, imatges e uns auti monuments dedicadi ara Mare de Diu.

Silvia Puértolas Quina ei era finalitat d'aguest libre?

Abbé Dumail. Aufrir as visitaires des santuaris ua aproximacion istorica e arqueologica e ua informacion precisa e detalhada que facilite eth sòn recorrut pes monuments. En libre i trapam ua descripcion detalhada que va des des entorns de Sant Gaudenç (Haute Garonne), es vals de Barousse, de Louron, d'Aure, des Nestes (Hautes-Pyrénées e tanben dera Val d'Aran, çò qu'èra era antica diocèsi de Comenges.

S.P. Aguest trabalh de recèrca a estat plan laboriós.

A.D. I è trabalh pendent es darrèri quaranta ans dera mia vida. È visitat es pòbles, è cercat e m'an ensenhat e assessorat es vesins e caperans des zònes mercades. Era Val d'Aran la è includida en aguest libre dat qu'auie pertanhet ara Diocèsi de Comenges

SILVIA PUÉRTOLAS

enquith 1801.

S.P. Mos centram ena Val d'Aran. A recorrut, entà parlar des sòns monuments, practicamente toti es pòbles.

A.D. Ena practica totalitat des viles araneses compden damb bèth element qu'a a veir damb era Vèrge Maria.

Coma exemple meteria era glèisa e ospitau de Nòsta Senhora de Montgarri, era capèla dera Mare de Diu des Desemparats de Montcorbau o era Mare de Diu deth Rosèr en Tredòs. En libre se i trapen recuelhuts e detalhats cada un des monuments catalogats en

PERFIL

Er abat Dumail ei membre dera Societé d'Histoire Religieuse de la France e de La Societé des Études du Comminges. As sòns 84 ans, ja retirat deth sòn trabalh de caperan -es darrèri 42 ans les passauè en pòble de Labarthe Inard-, dedique bones estones ara escritura ena sua casa d'Antichan de Frontignes (França). Eth sòn primèr trabalh editat en forma de libre a estat un recuelh, que l'a aucupat es darrèri quaranta ans dera sua vida. En libre i trapam documentacion sus glèises dera Diocèsi de Comenges e d'auti monuments dedicats ara Mare de Diu. Era Val d'Aran tanben a eth sòn espaci ena publicacion dat que formèc part d'aguesta diocèsi enquia 1801.

base ara parròquia ara quau pertanhen. Eth capítol de referéncia ara Val d'Aran ei eth numerò dètz-e-sèt.

S.P. Mès eth libre ei sonque editat en francés.

A.D. Òc. Era vertat ei qu'aciú ei plan dificil d'edità-lo ven en occitan o en quinsevolha auta lengua. Era publicacion, se poirie díder que ja a gessut tath carrèr abantes a trauèrs d'ua entrèga per capítols en ua revista trimesadèra de Comenges. Eth libre damb eth recuelh de toti es capítols hè apuprèt un mes que s'a editat.

S.P. Guaires planes a?

A.D. Ues quate centes trenta apuprèt.

PÒRTA DUBÈRTA

“Es melhores estones deth dissabte peth maitin”

Santiago Temprado
BARCELONA

Senhor Director:

Comenci eth mèn escrit en tot felicità-lo pera fôrça, era suspresa e era eficàcia qu'era sua publicacion a produsit enes mieis informatius, molt especiaument de Barcelona. Son tanplan fôrça es personas que me parlen der AUÉ e deth sòn contengut. Ei, entà jo, eth melhor dialòg entre cultures dera identitat e deth hêt diferenciàu der aranés. Li

pogui ben assegurar qu'em fôrça es que demoram era dimenjada, e mos lheuam plan illusionats eth maitin deth dissabte, tà comprar eth diari Avui damb eth suplement en aranés Aué.

Ei çò de primèr que liegem, de començament a finau, donques mos parle de quauquarren estimat e que, maugrat era distancia e “Aqúeres montanhes que tan nautes son, m'ampèishen de véder mens amors a on son”, coma ben ditz era cançon

de Mossèn Rafèl Nart ena sua Pastorada, er Aué retalhe era distancia, saue era nautada des montanhes e mos apròpe ara nòsta estimada Val d'Aran.

Personaument, pogui assegurar-le que sauei era colleccion complèta de toti es numeròs gessuts der Aué, e lo considèri ua valiosa hònt d'informacion e un des mès valerosi e mès viui archius dera vida actuau aranesa.

Felicitat er actuau Conselh Generau pera iniciatua de publicar eth

primèr diari en aranés damb er esfòrc que compòrte mantié-lo viu, actuau e subgestiu damb era riquesa e era varietat de tèmes, entrevistes, reportatges, rebrembes e articles qu'aufrís cada exemplar damb un equip de redaccion plan actiu e eficaç.

Les dongui es gràcies plan coraument, pr'amor qu'entre toti me hetz a passar damb er Aué, es melhores estones deth dissabte peth maitin. Plan arregraït.

JAUME VILALTA
President
CRISTINA COLL HUIX
Directora general

VICENT SANCHIS
Director
LLUÍS MARTÍNEZ
Subdirector
Redacció:
SILVIA PUÉRTOLAS

Producció tècnica:
JORDI PELÁEZ
Publicitat:
ALBERT BORRÀS

Centraleta Tel.: 93-316 39 00 - Fax: 93-316 39 36
Publicitat Tel.: 93-316 39 23 - Fax: 93-316 39 25
Subscriptors Tel.: 93-316 39 44 - Fax: 93-316 39 15
Distribució Tel.: 93-316 39 16 - Fax: 93-316 39 15

Conselh de Cent, 425 - 08009 Barcelona

Telèfons a la Vall d'Aran
Redacció . 609 50 92 02

DI: B20.249-1976
DIFUSIÓ CONTROLADA PER L'OJD

Er Ajuntament de Vielha-Mijaran redusís eth capitau de VIGESA en un 35 per cent

Era oposicion critique er acòrd ja que considèra qu'aguesta reduccion servís entà devaluar un còp mès er equipament

Silvia Puértolas
VIELHA

Er Ajuntament de Vielha-Mijaran, amassat deluns en plen, decidie redusir eth capitau de VIGESA, empresa gestora deth Palai de Gèu, en un 35% eth valor des sues accions entà sajar d'establir un equilibri entre eth patrimonni e eth sòn capitau social e contrarestar atau eth deficit generat pes installacions.

Aguesta decision, aprovada per majoria, siguec plan criticada pes grops d'Unitat d'Aran (UA) e Convergència Democratica Aranesa (CDA), tot e qu'aguest darrèr i votèc a favor. UA justificuèc eth sòn vòt en contra dat qu'opinèc qu'aguesta reduccion "devalue un viatge mès eth valor economic des installacions".

CDA, criticuèc era manca de participacion der Ajuntament entà sufragar eth deficit qu'arrossègue. Eth sòn portaveu, Pau Perdices, sospinhèc: "qu'enes darrèr i presupòsti annaus der ajuntament non s'a includid ua partida destinada a ajudar a redusir es despenes deth Palai".

Un aute des punts aprovats

en plen, en aguest cas damb eth supòrt de toti es grops representats en Ajuntament, siguec eth que hège referènci ara peticion der arquitecte tecnic der Ajuntament, Joaquim Obiols, dera sua dimission deth cargue. Aciu tanben s'acordèc sollicitar a Obiols era signatura d'un contracte temporau per dus mes. Sus aguest ahèr, ja un viatge acabada era session, Unitat d'Aran anèc mès enlà. Eth sòn portaveu, Joan Riu, requeric er abandon deth cargue der arquitecte municipal, Mariano Gomà. Segontes Riu, "Gomà a estat un des responsables dirèctes des deficiències estructuraus deth Palai de Gèu ath delà d'auer ues autes causes judicias pendentas".

Uns auti des punts tractats e aprovats damb eth supòrt de totes es fòrças politiquas sigueren: eth projècte d'urbanisacion e convocatòria de concors tà urbanisar era plaça Arnals qu'ei ath cant der espitau, era adjudicacion definitiua entath profitament de peisheus e era renauida deth contracte de loguèr des locaus deth jutjat.

Tanben se sometèc a votacion er acòrd arthenhut era

Era oposicion siguec molt critica en quauqui des punts dera session

SILVIA PUÉRTOLAS

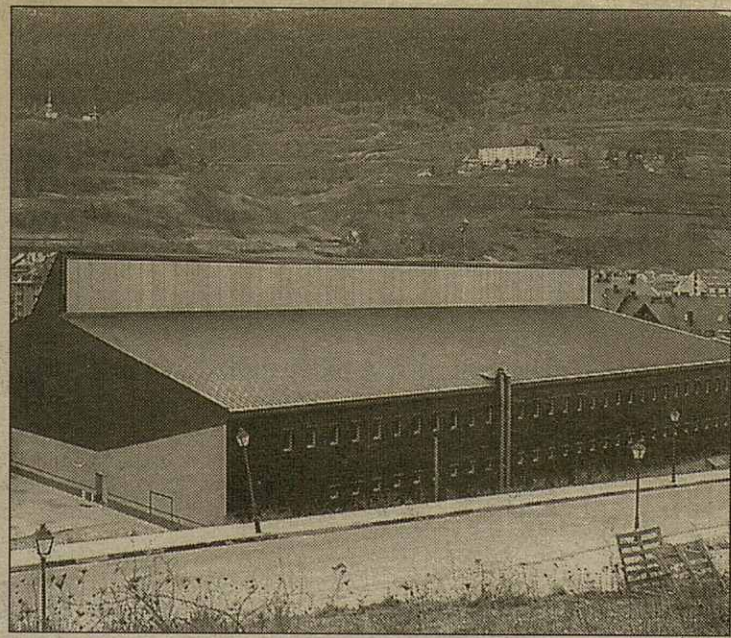
passada setmana damb era empresa Prevenirisk, qu'a que veir damb era reobertura dera Estacion de Tuca atau coma un convèni entre Localret e Telefonica; aguesti dus ahèrs compdèren damb es vòts a favor de tot eth plenari.

Laguens des punts dera orde deth dia un des mès discutits siguec era recepcion, per part der Ajuntament, dera plaça Generalitat. Aciu i votèren en contra es grops UA, CDA e Gent d'Aran. Es tres partits coincidiren en que non ei convenient recèber ua òbra qu'encara non ei acabada deth tot. Totun, es vòts de UDA e PP sigueren suficients entà aprovà'c.

Pendenti

Ua des propòstes refusades siguec era que hège referènci ara imposicion e ordenacion de contribucions especiaus entara urbanisacion des carrèrs Sant Miquèu e Camin de Mont en Vilac.

En aguest plen, plan sarrat de punts, ne demorèren

SILVIA PUÉRTOLAS

S'aprovèc redusir eth capital dera empresa gestora deth Palai

quauqu'uns sus era taula. Aguest ei eth cas dera cession deth Còto de Çò de Saforcada ath Conselh Generau d'Aran, era suspension dera concession de licències d'òbres entara construccion de cabanes en terren non urbanisable e

era adjudicacion definitiua des diuèrses parcelles enes parçans deth Solan e Mijaran.

Aguesti ahèrs poirien èster includits en pròplèu plen der Ajuntament de Vielha qu'ei previst que se hèsque aguesta setmana.

SILVIA PUÉRTOLAS

Er Ajuntament convocarà un aute plen aguesta setmana

AJUDEM ETH PÒBLE DE KOSÒVO
CAMPANHA D'ARREMASSADA DE MATERIAU
D'URGÈNCIA ENTÀS REFUGIATS KOSOVARS
LES-BOSSÒST

VIELHA

Enes respectius parcs de Pompièrs deth 21 d'abriu enquiath 7 de mai de 18.00 a 21.00 ores.

C/ Sarriulèra, 12 (baishi) ath cant dera oficina de torisme. Botigues de comestibles, supermercats junhuts ara campanha. Deth 21 d'abriu enquiath 15 de mai.

S'urbanise e gasifique eth carrèr d'Es Banhs en Les

Tot seguit se harà era plaça Querimònia

Redaccion
VIELHA

Er Ajuntament de Les començaue era passada setmana es òbres d'urbanisacion deth carrèr d'Es Banhs qu'ei eth qu'amie tath camp de fòtbol deth pòble.

Aguestes òbres d'urbanisacion compòrten era col·locacion des tuèus soterrats entara sua gasificacion, atau coma ja s'a hèt en uns auti carrèrs de Les, tanben er enlumenat

public damb eth plaçament de lumenèrs, eth cambi des plumes d'aigua vielhes per ues autes de naues, era construcció de dus trepaders a cada costat deth carrèr atau coma eth gondronatge deth tram.

Aguest via publica, qu'ère ua des principaus deth pòble a començaments de sègle dat que condusie ara zòna esportiva e tanben ar antic balneari, contunharà mantenguent es platanères per çò que hè

ath marge dret en direcció ad aguesti dus punts, en cas dera zòna esportiva encara utilizada pes vesins.

Totun, non tot eth carrèr se modifique. Cau dèder qu'era part que s'apraie ei era que va deth crotze coneishut coma Paissàs enquiath camp de fòtbol deth Les. Era rèsta de carrèr ja auie estat modificat en sòn dia.

Era inversion prevista entad aguesta òbra ei de dètz-e-nau milions e miei de pessetes des quaus eth 50% les pagarà er Ajuntament de Les en tot qu'er aute 50% ei contemplat laguens deth Plan Unic d'Òbres e Servicis (PUOS).

Un viatge acabat eth condicionament deth carrèr d'Es Banhs, segontes auançaue er alcalde Les, Emilio Medán: "ua des òbres posteriores per çò que hè a condicionament de carrèrs serà eth gondronatge damb gasificacion incluidada dera plaça Era Querimònia a on tanben se i harà eth cambi des esgotaders e tuèus d'aigua".

Emilio Medán tanben mercaue coma un aute des punts deth pòble tà conditioner, abantes des mesi d'ostiu, era plaça dera glèisa. En aguesta part es previsions son d'amiar a tèrme era gasificacion e gondronatge.

Per çò que hè a gasificacion deth pòble Medán explicaue: "Les poipie èster totaument gasificat abantes dera fin der ostiu tot depenent s'es condicions meteorològiques atau mos ac permeten".

SILVIA PUÉRTOLAS

S'a començat pera part qu'ei a tocar deth camp de fòtbol

BREUS

Er Ajuntament de Bossòst presentaue dimars ua denúncia, ena Comissaria des Mòssos d'Esquadra de Vielha, pes des hètes amiades a tèrme per uns desconeshuts en interior deth poliesportiu deth pòble.

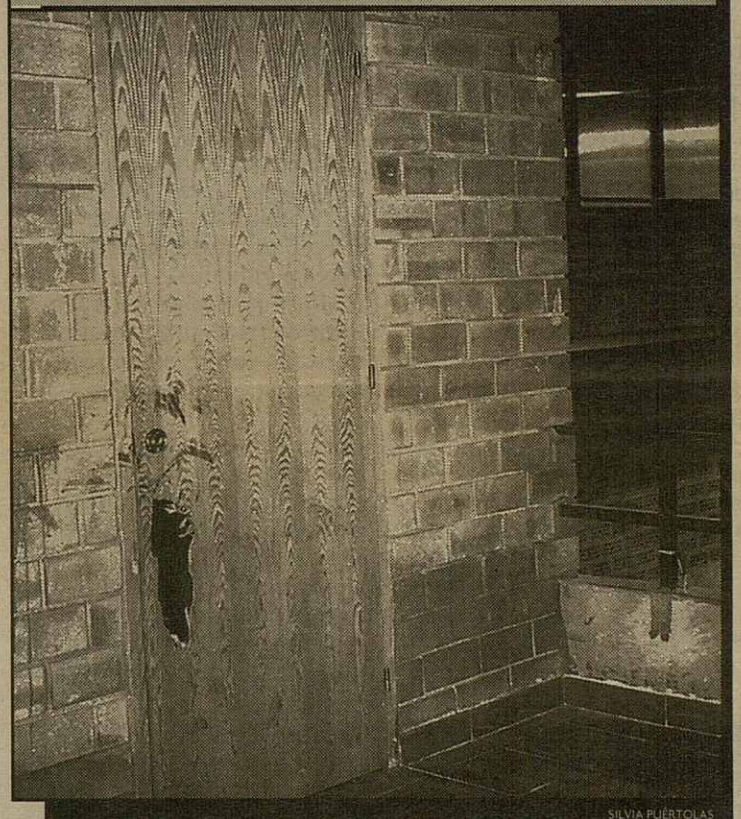
Es des hètes, segontes explicaue eth còsso der Ajuntament de Bossòst Maximo. R. Rodríguez, qué siguec qui formulèc era denúncia, non se pòt qualificar d'ua auta manèra se non coma un acte de "vandalisme".

Aguestes sigueren descubèrtes per un mèstre de

gimnastica deth collègi Sant Ròc, qu'anèc entath poliesportiu coma cada setmana entà hèr classe d'educacion fisica.

Es Mòssos d'Esquadra ja an estat en poliesportiu entà veir es consequéncias der acte e poder atau sajar de trapar as responsables. Es parts mès maumetudes son sustot veires, pòrtes de husta. Tanben s'an hèt pintades enes parets interiores der edifici.

Maximo. R. Rodríguez a demanat as Mòssos que s'intensifique era vigilància en interior de Bossòst tà evitar d'autes actuacions atau.

SILVIA PUÉRTOLAS

telefonos d'interès generau

973 64 18 01	Conselh Generau d'Aran	Çò de Saforcada	(25530 Vielha)	973 64 57 26 973 64 16 12 973 64 01 10 973 64 82 07 973 64 73 03 973 64 44 55 973 64 09 79	Infor. torisme Salardú	Balmes, 2	(25598 Salardú)
973 64 18 15 973 64 18 15 973 64 18 15 973 64 25 69	Musèu Val d'Aran Ecomusèu de Vilamòs Musèu S. Joan d'Arties Archiu Istoric Generau d'Aran	Major, 36 Major, s/n Ctra. Baquèira, s/n Major, s/n	(25530 Vielha) (25551 Vilamòs) (25599 Arties) (25537 Arròs)		Infor. torisme Vielha Infor. torisme Bossòst Infor. torisme Les Infor. Baquèira Beret Gen. Iniciatives Toristiques	Pl. Urtau, 26 Sarruilera, 5 Eduardo Aunós, s/n Pl. der Ajuntament, s/n Nucleu Baquèira, s/n Avda. Castièro, 15	(25599 Arties) (25530 Vielha) (25550 Bossòst) (25540 Les) (25598 Baquèira) (25530 Vielha)
973 64 00 80	Pompièrs Val d'Aran	Ctra. Nacionau, 230	(25530 Vielha)	973 64 12 91 973 64 00 21 973 64 82 53 973 64 81 05	Parròquia de Salardú Parròquia de Vielha Parròquia de Bossòst Parròquia de Les	Sant Andreu, 1 Pas d'Arrò, 8 Major, 31 Pl. dera Glèisa, s/n	(25598 Salardú) (25530 Vielha) (25550 Bossòst) (25540 Les)
973 64 00 04 973 64 82 29 973 64 82 11	Esptau Val d'Aran Dispensari medicau - Les Dispensari medicau - Bossòst	Espitau, 5 Pl. dera Glèisa, s/n Sorrieus, s/n	(25530 Vielha) (25540 Les) (25550 Bossòst)		Parada de taxis (Vielha) Coches de linha Informacion meteorologica Informacion carretères	Pl. Sant Antoni, s/n	(25530 Vielha)
973 64 44 62 973 64 43 46 973 64 23 46 973 64 25 85 973 64 20 39 973 64 82 19 973 64 72 44	Farmàcia Palà - Baquèira Farmàcia Palà - Arties Farmàcia Català - Vielha Farmàcia Palà - Vielha Farmàcia Moralejo - Bòrdes Farmàcia Almansa - Bossòst Farmàcia Almansa - Les	Edif. Campalías, s/ Ctra. deth Pòrt, s/n Avda. Pas d'Arrò, s/n Sentin, 1 Antecada, s/n Eduardo Aunós, s/n Querimònia, 3	(25598 Baquèira) (25599 Arties) (25530 Vielha) (25530 Vielha) (25551 Es Bòrdes) (25550 Bossòst) (25540 Les)	973 64 72 32 973 64 24 44 973 64 08 88 973 64 28 64 973 64 81 57	Doportur Camins des Pirinèus Escola d'Equitacion Palai de Gèu Complexe esportiu Bossòst	Sant Ròc Pas d'Arrò Baishi, s/n Ctra. França, s/n Eth Solan, s/n Era Lana, s/n	(25550 Bossòst) (25530 Vielha) (25530 Vielha) (25530 Vielha) (25550 Bossòst)
973 64 20 44 973 64 80 14 973 64 52 77 973 64 00 05 973 64 81 77 973 64 72 29 973 64 01 75	Mòssos d'esquadra Comissaria - Les Guàrdia Civil - Baquèira Guàrdia Civil - Vielha Guàrdia Civil - Bossòst Trafic - Bossòst Casèrna militar - Vielha	Edif. Tressens baish Ctra. de França, s/n Parcatge Baquèira, s/n Montcorbison, s/n Sorrieus, s/n Sorrieus, s/n Pas d'Arrò, s/n	(25539 Betren) (25540 Les) (25598 Baquèira) (25530 Vielha) (25550 Bossòst) (25550 Bossòst) (25530 Vielha)	973 64 20 88 973 64 72 91 973 64 71 00	Gasolinèra - Vielha Gasolinèra - Era Bordeta Gasolinèra - Pontaut	Ctra. deth Tunel, s/n Ctra. N-230, s/n Ctra. N-230, s/n	(25530 Vielha) (25551 Era Bordeta) (25549 Pontaut)

Eth poliesportiu de Vielha acuelh eth Illau trofèu de karate Kumite-Palai de Gèu

Redaccion
VIELHA

Uns quaranta cinc esportistes, d'edats comprenudes entres 6 e 15 ans, participau en Tresau Trofèu de Karate Kumite Palai de Gèu. Era competicion, que se hec ena sala polivalenta de Vielha, compdèc damb era participacion des clubs Palai de Gèu, G.E.R., Albesa, Dinamics, Castellserà e Natacion Tàrrega. Eth club aranés, Palai de Gèu, auec ua actuacion plan remerocabla respècte as auti equips competidors venguts de dehòra.

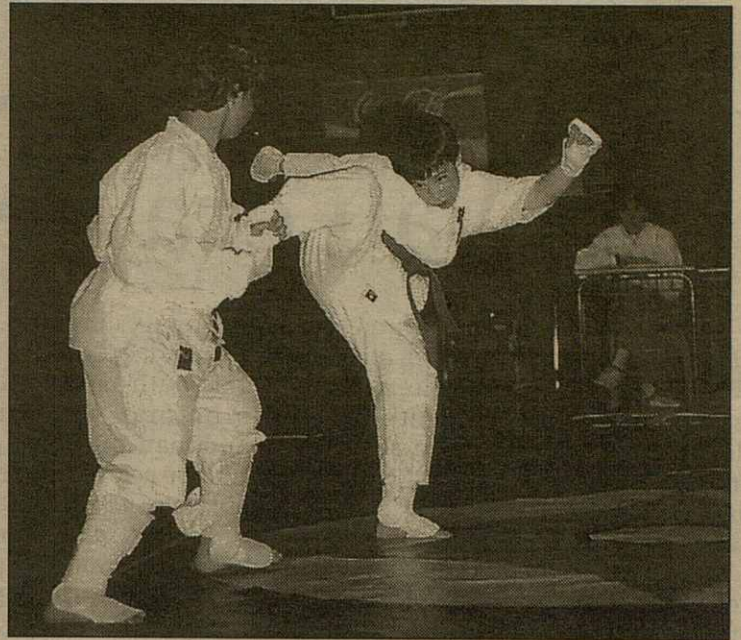
Es karatèques deth Palai pugèren tath pòdiu en totes es categories e es resultats qu'artenheren sigueren es següents: En benjamin A (de 6 e 7 ans), Adrian Millan e Alex Escriuella, sigueren prumèr e dusau respectiuament e Mónica Robles e Pol Casabayo obtengueren eth tresau lòc, toti eri deth club Palai de Gèu.

Ena categoria de benjamin B (8 e 9 ans), dominada per esportista Pedro Barahona, deth club Dinamics, es aranesi Isabel Rey e Alexander Lorente artenheren era dusau e tresau plaça respectiuament.

Des alevins (10 e 11 ans) cau remarcar eth dusau e tresau lòc d'Aaron Morente e Yaiza Mateo deth Palai, per darrèr deth guanhador dera categoria Jonathan Hernández, deth Dinamics.

Per çò que tanh as infants, (12 e 13 ans), era melhor posicion des aranesi l'artehie Manuel Fernández que demorèc tresau.

En juvenils (14 e 15 ans) a diferència d'edats inferiores, i auie dues categories, hemnes e òmes. Samuel Bermudo e Raul Nieto deth club Palai artenheren eth dusau e tresau lòc per darrèr de Frederik

Moment dera competicion deth Illau. Trofèu Kumite-Palai

Savali, deth club Albesa.

Des juvenils femines eth prumèr lòc siguec entara competidora aranesa, Patricia García, en tot qu'eth dusau siguec

entà Arantxa Montero deth Palai. Eth tresau lòc lo compartien Mª Mar Mata e Laia Castellarnau, totes dues deth G.E.R.

♦ ESPÒRTS ♦

FÓTBOL

U.D. BOSSÒST

"Première Division Poule A" Liga Francesa
Aquesta dimenjada descansarà dera competicion de liga.

A.R. LES

"Promotion Poule A" Coupe Amitié
A.R. Les 1- Landhorte Estancardon 1
Er equip deth Les passauè tà semifinaus dempús de guanhar 4-3 enes penaltis.
Deman dimenge er **A.R. Les** jogarà tàs 15:00 ores era semifinaiu contra Bagnères de Luchon. Eth camp ei per confirmar.

F.C. VIELHA

"2e Division Poule B" Liga Francesa
Aquesta dimenjada descansarà dera competicion de liga.

ESCÒLA DE FÓTBOL

(Categoria mens 11) Liga Francesa
Aué dissabte, tàs 15:00 ores en camp der I.E.S d'Aran.

(-11) Esc.de Fòtbo-Ent.Garonne

(Categoria mens 13) Liga Francesa
Era categoria de mens 13 descansarà aguesta dimenjada.

(-13)

(Categoria mens 15) Liga Francesa
Esc.de Fòtbo 3 - Salies-Mane 2
Era categoria de mens 15 descansarà aguesta dimenjada.

(-15)

(Categoria mens 17) Liga Francesa
Aué dissabte, tàs 15:00 ores en camp deth Vielha.
Esc.de Fòtbo - Salies-Mane

(-17)

CONSELH ESPORTIU

Fasa territoriau de Natacion

Era passada dimenjada es mainatges aranesi competien enes desparières modalitats dera fasa territoriau de natacion ena piscina deth collègi Episcopal de Lhèida.

A contunhacion auem detalhat eth prumèr aranés classificat en cada ua des categories e modalitats atau coma eth lòc artenhit per aguesti ena classificacion generau. Tanben nomentam es nadadors classificats tara fasa finau de Catalonha.

Er Episcopal de Lhèida acuelhèc era pròva

Liure

Infantil Femenin (100 mètres)
Marina Font
Infantil Masculin (100 mètres)
Miguel Palanca
Alevin Femenin (50 mètres)
Mireia Faure
Alevin Masculin (50 mètres)
Pep Casasayas
Benjamin Masculin (25 mètres)
Guillem Vilches

Esquia

Infantil Femenin (100 mètres)
Marina Font
Infantil Masculin (100 mètres)
Alfonso Robles
Alevin Femenin (50 mètres)
Mireia Faure

GENERAU

Alevin Masculin (50 mètres)
Pep Casasayas
Benjamin Masculin (25 mètres)
Edgar García

Braça

Infantil Femenin (100 mètres)
Marina Font
Infantil Masculin (100 mètres)
Miguel Palanca
Alevin Femenin (50 mètres)
Mireia Faure
Alevin Masculin (50 mètres)
Pep Casasayas
Benjamin Masculin (25 mètres)
Edgar García

Parpalhòla

Infantil Femenin (100 mètres)

Marina Font 1èra
Infantil Masculin (100 mètres) 8au
Alfonso Robles
Alevin Femenin (50 mètres) 4au
Mireia Faure
Alevin Masculin (50 mètres) 7au
Pep Casasayas
Benjamin Masculin (25 mètres) 11au
Edgar García

Classificats tara finau de Catalonha que se disputarà era dimenjada deth 22 e 23 deth mes de mai.

Esquia, parpalhòla e liure

Marina Font

Braça

Mireia Faure
Marina Font

bramau

Vau era pena d'èster aranés

Aguest ei eth Bramau numerò 50. D'AUÉS n'a gessut quauqu'un de mès. Comence a èster significatiu d'un petit miracle. Hè quauqui ans anè a seguir uns estudis de postgrad ena Universitat de Lhèida. Demanè de poder hèr es trebalhs deth cors en aranés e practicaments toti es professors (tostemp i a excepcions) ac trobèren interessant e ac autorisèren. En ua ocasion ena quau expliquè ath deuant d'un grop d'amics qu'er aranés tanben me servie ena Universitat, se n'arrien. "Qué vas a estudiar? fisica quantica?" diguie un en ton de burla. Certanament auançam e an estat diuèrsi aqueri qu'an podut hèr causes en aranés enes universitats. E cò qu'ei extraordinari ei qu'er aranés (e era sensibilitat deth director d'aguest diari), m'a permetut pendent cinquanta setmanes expressar es mies idias d'ua forma fòrça publica entre es aranesi e entre d'autes persones sensibles, que tot soent m'escruien, de mès enlà d'aguestes montanhes.

Diuèrsi viatges m'an demanat eth perqué dera paraula que da nòm ad aguesta seccion. Un Bramau ei un esturment dera musica tradicionau aranesa compausat per un topin de hanga cueta o un tronc uedat, ua pèth d'animau e ua còrda que trauèsse era pèth tibada. Tanben se la coneish damb eth nòm d' "ola petadera" "bramatopin", "talo-hon" o "bramauera" segontes eth

materiau e es mesures. Eth son que hè aguest esturment semble es brams deth bestiar. Semble fòrça ath bramau der animau herit, abandonat, queishós. D'aquiu eth nòm: der esfòrç hèt per mostrar es problèmes (sense amagar es mielhores), deth patiment raujós pes atacs indiscrimitats e pes passi perduts, pera alegria expressada des petiti auanci...

Per aquerò referisqui es problèmes qu'an es professors valencians, que se senten perseguits peth govèrn valencian per ensenhar en catalan. O qu'eth Tribunau Suprem a estimat qu'en País Basc entara concession d'un servici de limpieza d'un fronton non ei un requisit imprescindible de saber euskera (demanà-lo serie discriminatòri, diden), coma s'es senhors qu'an de limpiar non auessen de relacionà-se damb arrés, non auessen de signar un contracte de concession o laborau, ... ei a díder coma se non auessen vida sociu. O...

Mès tanben me permet referí-me as occitans d'Itàlia que realisen ua campanha de promocion der occitan fòrça interessanta. Plantegen: "Encara vau era pena d'èster occitans"; e categoricament contèsten "Òc! perque enes nòstes vals s'a assolidat un orgulh de pertanhença que non i auie auut jamès, fundamentat sus ua lengua e cultura comuna damb 10 sègles d'istòria". Podetz aplicar es madeishi plantejaments ar aranés, ath cata-

lan, ar aragonés, ... E continuen: vau era pena d'èster occitan "perque era experiència demòstre que sonque partint d'ua identitat culturau fòrta... se pòt trapar un motor de desenvolopament". A valut era pena.

Eth 14 d'abriu passat en cine de Vielha, ua amassada damb mès de cent persones tractaue ua qüestion molt importanta entara economia deth miei e baish Aran: era dubertura dera Estacion d'Esquí Tuca. Se parlaue de futur, de dinèrs, d'espleita, de possibilitats tecnicas, de politica, ... Era soleta lengua emplegada, damb es naturaus excepcions, siguec era aranesa. En uns moments enes quaus era lengua pèrd terren as nivèus d'us familiar e abituau, mès de cent persones son capaces d'amassà-se entà parlar de futur e ac hèn en aranés. Quan cèrti Ajuntaments son en un procès d'abandon der emplec dera lengua pròpia e oficiau (entre d'autes accions comence a èster corrent sènter a bèth aguasilh hèr bands e pregons sonque en castelhan) ua inicitiva sociu e populara de prumèra orden rebrembe qu'ei utila entà entené-se. Ath margen des consideracions sus eth contengut me hec plaser de veir qu'encara demore fòrça gent qu'identifique país, tèrra, futur damb er emplec dera lengua pròpia. Vos posqui assegurar, damb tot eth dò, que en cap mès de lòc d'Occitània auesse passat ua causa pareilha. Aquerò, d'un punt de vista sòcioidentitari,

ère un bramau.

Es Bramaus m'an permetut d'expressar publicament era mia consideracion per accions coma era qu'en sud d'Itàlia ua petita collectiuitat d'occitans qu'ena Edat Mieja se placèren en pòble de La Guardia, hugent des persecucions dera inquisicion per motius religiosi, a ocasionat un tractament respectuos des autoritats universitàries que les asseure que poderàn estudiar er occitan ena Universitat de Calabria.

Aguest Bramau me permet tanben ua petita referència a ua obra Ven d'aparéisher "Aicí Occitània, Catalòg de la Creacion Occitana" un recuelh hèt per Claudi Molinier, en nòm der Institut d'Estudis Occitans, damb es referéncias des autors, cantautors, grops de musica, teatre, associacions... de tota Occitània, que hèn un trebalh de creacion. I a mès de tres cents autors (escrivans, literats, ...), mès de seishanta revistes, mès de cent cinquanta cantaires e grops de musica, ... E tot açò ei perqué ei viu; perque i a molta gent que cre que vau era pena d'èster occitan; perque i a fòrça gent que coma pòt hèr un bramau reclamant era identitat

Jusèp Loís Sans Socasau
Institut d'Estudis Occitans - Aran
jsans1@pie.xtec.es

Es Corbilhuèrs prèmien es petits deth grop damb un viatge tà Saragossa

Redaccion
VIELHA

Un an mès era seccion infantil dera Associacion Culturau Es Corbilhuèrs de Les, Es Corbilhonets, se n'anat de viatge. Es dies 24 e 25 d'abriu es mainatges e mainades que pertanhen ad aguesta associacion e que desenvolopen activitats qu'an que veir damb era musica, cançon e dança tradicionau, visitèren era ciutat de Saragossa e eth parc e Monastier de Pèira.

Cada an e des de hè quate, per aguestes dates, era associacion premanís ua gessuda culturau damb era fin de

qu'es mainatges gaudisquen de dus dies de convivència coma un petit prèmi pera sua constància, dedicacion e eth sòn esfòrç.

Dejà eth prumèr an es Corbilhonets coneisheran es alumnes d'ua escòla a pròp de Barcelona. Er an següent visitèren era calandreta o escòla occitana d'Oloron St. Maria en França en tot qu'est'an passat viatgèren tà Montserrat e Barcelona.

Era Associacion Culturau Es Corbilhuèrs de Les se'n hège cargue enguan, ar igual qu'ans entà darrèr des despenes der autocar a mès d'aportar ua petita quantitat per

Imatge deth parc deth Monastier de Pèira pendent era visita des Corbilhonets

maintatge. Aguesti sòs se remassen des diuèrses actuacions qu'ath long der an hè eth grop de cant e dança e tanben des quòtes trimesadè-res des sòcis.

Era Associacion Culturau Es Corbilhuèrs de Les amie a tèrme, des dera sua creacion

ua importanta labor en çò que hè ara recèrca e difusion dera musica e cançon tradicionau gascona. En tot coincidir damb eth cors escolar es mainatges deth pòble assistisen a talhèrs de musica (flauta e acordeon), cant e dança.

Tot açò damb era finalitat

d'assolidar era tradicion musicau d'aguest pòble deth Baish Aran qu'a mantengut secularment era tradicion dera hèsta deth haro a on era musica e era dança jòguen un papèr plan important qu'Es Corbilhuèrs vòlen conservar.

Garona enjós

Teatre: la creacion de Gaston Febus

La pèça de teatre de Miquèu de Camelat, jogada 85 ans après que son autor l'aja escrita

David Grosclaude
LESCAR

Lo petit vilatge d'Espeisheda en Bearn auriá pas jamai pensat de conèisser un eveniment cultural d'aquestes e, Miquèu de Camelat el meteís, auriá de segur pas imaginat que caldriá esperar tantas annadas per que foguèsse enfin creada sa pèça Gaston Febus.

Lo 22 de mai la tropa del vilatge bearnés presentarà pel primièr còp una version d'aquela tragedia de l'autor gascon. Escrita en 1914 per un autor qu'aviá madurat, qu'aviá ja provat qu'era un dels màgers escrivans occitans de l'epòca, poèta, novelista e de còps cronicaire jornalista, Gaston Febus aviá fins ara espaurit los mai valents o benlèu digun aviá quitament pensat a montar aquela pèça.

La tropa bearnesa, composta de joves afogats pel teatre a ja creat tres o quatre pèças mas jamai s'era atacada a un tèxte coma aqueste.

Primièr pr'amor es una tragedia e que lo teatre popular amator es mai en cercas de farcejadadas que non pas de pèças com Gaston Febus: quasi dos mila vèrses en una lenga fòrta, porgada, trabalhada coma pòt èstre la lenga de Miquèu de Camelat. I aviá de segur de qué far paur als actors amadors del teatre occitan.

Puèi cal reconèisser que l'edicion d'aquela pèça datava, òm l'aviá un pauc desbrombada. Un primièr projècte de la montar sortiguèt en 1990 en prevision del 600en aniversari de la mort de Febus (1391). Mas lo projècte poguèt pas espelir. Cal dire que i a pas cap de tropa de teatre que siá professionala en Gasconha e que jògue en occitan. Se i a quauques professionals en

Lengadòc e en Provença, la partida oèst del territòri occitan ela a pas aquela escasença. Es curiós quand òm vei lo nombre de tropas d'amadors que jògan en occitan per tota la Gasconha e lo nombre d'òbras qu'existisson.

Los Perulhós

Ajudada per un metedor en scèna los actors de la tropa dels *Perulhós* sabon que cal

anar endavant, que cal progressar.

Las repeticions comencèron al mes de novembre passat. Foguèt primièr pels actors la descobèrta del tèxte. Lo personatge de Febus es pas de bon jogar.

Camelat a teissut un tèxte en una lenga qu'es pas la de cada jorn e a bastit una pèça a la faison dels grans classics dont las òbras emplenavan sa bibliotèca, que foguèsen los classics grècs, latins o castelhans, italians e autres. Las repeticions son donc a l'encòp un trabalh teatrau nòu per la tropa mas tanben un trabalh lingüistic de primièra.

La mort de Febus

Camelat a pintrat la darrièra jornada del senhor Febus abans sa mort. Lo comte sap pas que's morirà. Al castèl de Moncada a Ortès passan tots los que pensan que s'ameritan de jogar un ròtle màger per la succession de Febus, aquel senhor que pòrta la falta d'aver tuat son eretièr de sa man. Lo poder, l'amor, la malediccion, la fin d'un monde, Camelat o amassèt tot en aquela pèça.

Quan escriguèt aquela pèça sabíá plan que seriá fòrça malaisit de trobar los actors per la jogar. La mòda èra a la farcejadadas e res mai. Lo teatre qu'agradava a l'epòca èra

lo de son amic Simin Palay, de mai bon abordar per tropas de vilatges, per amadors. Mas Camelat èra anat a Barcelona e dins sas cronicas publicadas en 1912 ditz son admiracion per aquela vila ont se jòga teatre en catalan dins las salas grandas.

Benlèu Camelat pensava que caliá escriure, malgrat tot e que la pèça seriá plan jogada un jorn, calguèsse quitament esperar fòrça temps; esperar qu'una generacion novèla foguèsse en cercas d'un teatre diferent.

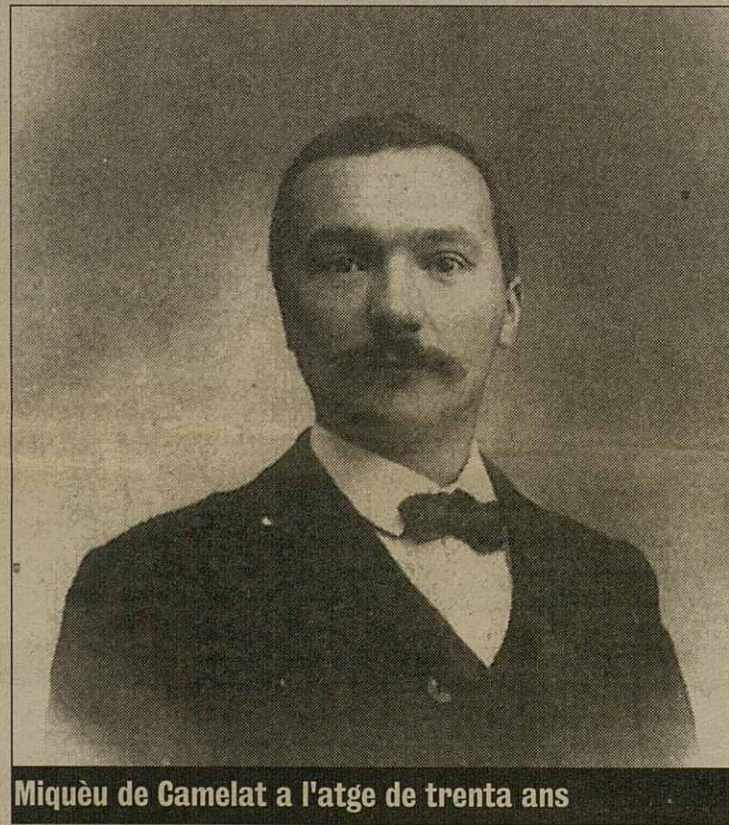
Referéncia

Miquèu de Camelat aviá rason e son òbra es uei una referéncia que siá son òbra poètica o de novelista. Es l'autor del poèma titolat *Belina* qu'es sovent comparat amb *Mirelha* de Mistral. Es vertat que Camelat a pas avut la renomada del poèta provençal.

La pèça *Gaston Febus* s'amerita d'èstre jogada un pauc pertot en Occitania mas taben en Catalonha. Efectivament es al castèl d'Ortès, dit castèl Moncada, que se debana la pèça. I a noms que mòstran los ligams istorics entre Gasconha e Catalonha e Miquèu de Camelat coneissiá l'importància istorica d'aquelles ligams e ne pressentiá segur l'importància per l'avenir.

La pèça de Camelat serà jogada pel primièr còp lo 22 de mai a 21 oras a Espeisheda, a quauques quilomètres de Pau.

Se fa dins l'encastre d'un festenal organizat per aquel vilatge bearnés jo lo títol de *Teatre d'Òc en Bearn*.

Miquèu de Camelat a l'atge de trenta ans

Aprender l'occitan

Claudi Balaguer

La primera (e la melhora) de las opcions per saber e poder la parlar la lenga es, plan solid, aquela d'anar als corses d'occitan que se fan. Mas sabèm tras que ben que totas las gents interessadas per la lenga d'òc e/o sas divèrsas modalitats an pas la possibilitat d'i anar per de rasons plan diversas coma la distància, los oraris e mai encara...

Çaquela, coma disiam adés, es evident qu'avètz pas totas e tots la possibilitat de viure a la broa de Barcelona (pels corses lengadocians de l'Arxiu Occità de l'Universitat Autònoma e aquels araneses de l'Oficina de Foment e d'Ensenhament der aranés) o de Lleida (corses d'aranés tanben a l'universitat e de l'Oficina de Foment a l'encòp) e alara avètz pas l'astre (o benlèu lo malastre!) d'aver un professor d'occitan de carn e d'òsses jos la man. Alavètz, demòra pas que la possibilitat soleta de se prendre afogadament un metòde d'occitan e de se lançar amb un bèl estrambòrd dins lo prètzhach de dominar la lenga dels trobadors, dels catars, d'Enric IV e dels vin-

hairons de l'Aude per la digestir, prautir, pastar e escalprar d'un biais personalizat ...

Son pas gaires malastrosament los metòdes per aprendre la lenga d'òc. Espeliguèron essencialament durant la fin de las annadas setanta aprèp lo periòde occitanista màger d'aquesta fin de sègle. En aquel moment fòrça gents volián tornar recuperar la lenga del papeta e/o de la mameta, dels aujòls, la lenga del brèç. Per qualques autres èra una manièra agradiva de mostrar sa voluntat de s'integrar a la societat occitana.

Aital foguèt qu'apareguèron pel lengadocian normatiu: *"L'Occitan lèu-lèu e plan"* de Gaston Basalgas (Gaston Bazalgues, Omnivox, París, 1977), lo metòde *"Assimil"* d'Alèm Novèl (Alain Nouvel, Assimil, Amsterdam, 1975) e d'autres metòdes de mai per

las diferentas varietats dialectalas. La lenga, pel pòble, d'èsser una mena de patés, un parlar en degenerescéncia, quicòm d'incorrècte passava subran a èsser un còdi escrich amb una gramatica e de règlas que l'equiparavan a totas las autras lengas mai prestigiosas. Tot un fum d'occitanistas se farguèron son biais de parlar a partir d'aquels metòdes.

E òc, a mai caldrà destriar clarament quina varietat volètz aprendre d'en primièr, segon las vòstras necessitats plan segur! Es tanben una bona escasença per descobrir un autre dialècte, per s'esbaulsir longament e plan planet davant la riquesa lexicala, morfologica e tanplan culturala de las terras occitanas.

En çò que concernís lo gascon, avètz a la vòstra disposicion *"Lo gascon lèu e plan"* (Michel Grosclaude, Omnivox,

París, 1997) de Miquèu Grosclaude e tanben *"Initiation au Gascon"* (2^a ed., Per Noste, 1974) de Robert Darrigrand.

Pel lemosin, podètz trapar lo metòde de na Dominique Descomps: *"Lo lemosin redde e ben"* (Omnivox, París, 1979) que vos farà descobrir una de las varietats mai desconegudas malgrat èsser lo terraire dels trobadors.

D'autres metòdes segurament existisson mas aquestes son bensai los de melhor trobar. Contendon a mai de caissetas que vos ajudaràn a obtenir un biais de parlar mai pròp del locutor nadiu. Qu'aquels metòdes an ja mai de vint ans e son de còps un pauc vielhets dins qualques facetes.

Per acabar, un pichòt detalh qu'es benlèu pas de negligir! La part màger d'aquestes metòdes es escricha en francés e probable que son pas de bon

entendre per aquels que dominon pas ben la lenga, que franchimandèjan pas gaire o gens.

Una bona nòva pasmens per acabar: dins l'encastre de la tresena Setmana Occitana de l'Arxiu Occità que se debanarà del 18 al 23 de mai a l'Universitat Autònoma de Barcelona s'i presentarà un metòde d'occitan estandard (lengadocian) flame-nòu pensat per d'estudiants catalanofòns.

Ara vos desiram un excellent aprendissatge en esperar que poscatz participar plan lèu a la dictada occitana dins una de sas sesilhas venidoras...

Col·labora l'Arxiu Occità de la UAB

<http://www.uab.es/inst-ESTUDIS-MEDIEVALS/ARXIU-OCCITA/>

Institut d'Estudis Medievals.
Edifici B.

08193 Bellaterra (Barcelona)
Telèfon 93 581 11 44

E-mail
arxiuoccita@blues.uab.es

miralhem-mos

“Ena petanca s'amasse gent de toti es partits politics”

A.PETANCA LES

XAVI GUTIÉRREZ E RIU

En un vilatge com Les, tamb ua grana activitat associatiua -grops de dances e cantaires, agropacion recreatiua, equip de fòtbol...- non i podie pas mancar un club de petanca. Un jòc que, maugrat era sua origina occitana, siguec adoptat pes francesi deth nòrd -com plan d'autes causes- en tot devier er espòrt francés per excelléncia.

Era Associacion de Petanca de Les se creïc en 1978 coma associacion independenta dera Agropacion Recreatiua, formada pògui ans abantes e qu'arremassaue, ath delà dera petanca, eth club de fòtbol e eth de tir ath plat. Aguesta Associacion siguec era materialisacion d'ua aficion que venguie d'ans entà darrèr e qu'ère vedibla enes torneigs que se hègen cada an tara Hèsta Major. Totun açò, Luís Alós -president dera Associacion- rebrembe que de mainatge i auie mès aficion tad aguest espòrt en Bossòst, a on jogauen en antic Grauer. D'uns ans tà deçà era tendéncia s'a virabocat e Les compde tamb un club assolidat tant en terren sociu com en materiau, tamb sedença pròpria. Aguesta sedença ei plaçada enes baishi der antic collègi des Monges dera Sagrada Família de Les; ua vielha bastissa a on encara s'enten a campar, es dies plojius, er 'esperit' susvelhant dera mare superiora. Mès qu'ara, aqui, ja non i a miracles tanhenti ara Divina Providéncia coma quan apareishien sòs 'queigudi deth cèu' dempús d'aué-les demanat en tot pregar a sant Antòni, e que servien tà pagar eth nau mobiliari escolar. Es dera Associacion non pòden compdar tamb es favors divins e s'an agut de pagar dera sua pòcha -tamb es quòdes desòcis e es beneficis dera venta de loteries- es reformes hètes en vielh collègi, que non an estat pas pògues. Er esfòrc

Jogadors de petanca en plena competicion en Les.

que s'ac a valgut e ara dispòsen de totes es comoditats aqui laguens, a on s'amassen cada tarde quan eth temps les empedegue jogar ara petanca dehòra. Aquiu hèn partidas de bilhar, de cartes e d'auit jòcs de taula, guarden toti es canaus de TV qu'aufrís eth satellit o, simplement, comenten es darrèri aspèctes dera actualitat. Son aguestes relacions sociaus que hè possible era Associacion es que destaque Luís Alós per dessus de tot, en díder: “Ena petanca s'amasse gent de tot tipe, de tota classa sociu e de toti es partits politics”. Ei ua activitat que, ath delà deth sòn vessant competitiu, permet e desvolope er apropament entre era gent.

Lèu toti qu'auem jogat ara petanca de mainatges. Mès qu'er espòrt federat ei ua auta causa e a es sòns intrinseguls. I a dues variantes principaus deth jòc: era doleta, tamb quate jogadors, dus contra dus e tres bòles cadun, e era tripleta, a on competisen dus equipas de tres jogadors tamb dues bòles per competidor. Er objectiu deth jòc qu'ei lançar es bòles çò de mès a pròp possible deth boliche, era petita boleta de husta. Prealablament, enes competicions, es bòles son

mesurades e pesades tà que s'ajusten ath còdi establèrt. Ath delà, es jogadors an de competir obligatòriament tamb er equipament oficiu: pantalons blus, camisa blanca e pòlo blu tàs de Les, desenh d'Armand Basi -soci d'aunor dera Associacion. Pr'amor dera concentracion que requerís eth jòc, pendent es tirades, laguens d'ua competicion non se pòt parlar e cau complir ua sèrie de normes. Aguestes, totun açò, non especificuen es condicions deth terren de jòc e, mès enlà d'ues mesures estàndard, toti es terrenes -exceptada era èrba- son boni tà jugar: ja siguen arribents, gondronadi, de tèrra... E tà dificultar mès eth jòc se cerquen es obstacles naturaus: peiretes, huelhes...

Dempús d'un sorteg en quau se decidís er orde de tirada, eth jogador que comence mèrque un *ruedo* o cercle en solèr, d'a on calerà lançar totes es bòles. Un còp plaçat eth *boliche* coma objectiu -a ua distància de sèt a onze mètres deth cercle- eth propaire d'un des dus equipas lance era prumèra bòla, e ara seguida ei eth torn dera auta equipa, qu'a de lançar tantes bòles coma sigue de besonh entà pr'amor

de mielhorar era aproximacion dera bòla deth rivau tath *boliche*. Cada partida cònste de diuerses jogades e la guanhe era equipa qu'artenh abantes es 13 punts. Mès qu'es punts sonque s'obtien, un per bòla, guaires mès bòles age a pròp deth *boliche* tostemp qu'aguestes siguen deth madeish equip. Entà esvitar possibles subjectivitats ara ora de decidir es punts, uns arbitres s'encueden de mesurar es distàncies e de controlar es diuerses escadences deth jòc.

Eth còp mès espectacular dera petanca -assimilable ath gòl futbolistic- qu'ei eth *carreau*, quan s'artenh a desplaçar ua bòla deth rivau en tot qu'era naua demore en sòn lòc. Mès qu'açò non s'artenh pas facilament. Çò que tanpòc non sembla de bon hèr ei guanhar era posicion mès propèra ath *boliche*. Ath respècte i a ua dita francesa que ditz: “Boule devant, boule d'argent”, mos coment Juan Barés -un des membres dera Associacion- en tot referir-se ara importància de sajar de plaçar era bòla deuant deth *boliche*.

Era Associacion de Les apertien coma federada ara Fédération Française de

Pétanque et Jeu Provençal laguens deth Comitè dera Hauta Garona. Cada an ei fixat un long calendari de competicion de hereuer enquia octubre, maugrat qu'es de Les sonque participen enes campionats quan les va ben, baishant inclús enquia Lhèida tà competir. Mès era competicion non ei pas er objectiu prumèr deth club. Luenh deth 'professionalisme' francés, tamb clubs força potents que compden tambampions deth mon, er interès principau tàs de Les qu'ei de participar e relacionar-se tamb es auti clubs e participaires.

Era Associacion organise actuauament dus torneigs ar an, era un entà mai, eth de primauera, e er aute tara dimenjada de Sant Joan, qu'enguan -eth 20 de junh- serà dejà eth 9au Torneg Vila de Les, un campionat per triletes, a on s'amassen mès d'un centenat d'equipas tamb un prèmi en metallic de 10.000 francs ath delà des complements dera inscripcion. Mès, abantes, eth pròpleu 16 de mai mos demore un aute campionat, aguest per doletes.

Aproptatz-vos tà Les e descubiratz eth petit mon dera petanca.